

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

سَفِينَةُ الطُّلَّابِ

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

الْمُعْجَم: (۲۹ کلمه جدید)

زاحمتُكَ: شما را به زحمت انداختم	أَبْحَاثُ: پژوهش‌ها «مفرد: بَحْثُ»
شَبَابُ: جوانان «مفرد: شَابٌ»، دورهٔ جوانی	إِخْتَرَقَ: آتش گرفت (مضارع: يَخْتَرِقُ)
صَرَخَ: فریاد زد (مضارع: يَصْرُخُ)	أَدَاءُ: به جا آوردن، انجام دادن
صَلَّى: نماز خواند (مضارع: يُصَلِّي)	إِذُّ: آن‌گاه
عَصَفَ: وزید (مضارع: يَعِصِفُ)	أَصَابَ: برخورد کرد (مضارع: يُصِيبُ)
فَرَجَ: گشایش، رهایی از سختی	أَفْرِقَةَ: تیم‌ها، گروه‌ها «مفرد: فَرِيقٌ»
فَقَدَ: از دست داد (مضارع: يَفْقِدُ)	إِنْكَسَرَ: شکسته شد (مضارع: يَنْكَسِرُ)
مُحَاوَلَةٌ: تلاش کردن	بَعَثَهُ: ناگهان
مَضَى: گذشت (مضارع: يَمْضِي)	تَعَدَّلُ: برابر است
مَطَرٌ: باران «جمع: أَمْطَارٌ»	تَقْتَرِبُ مِنْنا: به ما نزدیک می‌شود (ماضی: إِقْتَرَبَ)
مُواصَلَةٌ: ادامه دادن	جَامِعَةٌ: دانشگاه
مِياه: آب‌ها «مفرد: ماءٌ»	حَرْبٌ: جنگ «حَرْبِيَّةٌ: جنگی»
نَبَاتَاتٌ: گیاهان «مفرد: نَبَاتٌ»	حَيَاكَ اللهُ: زنده باشی
نَزَلَ: پایین آمد (مضارع: يَنْزِلُ)	دُخَانٌ: دود
	رِيحٌ: باده‌ها «مفرد: رِيحٌ»

الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ

وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَوَاتٍ بَعِيدَةٍ فِي أَحَدِ الْبِلَادِ.

ذَهَبَ اثْنَا عَشَرَ طَالِباً مِنْ طُلَّابِ الْجَامِعَةِ مَعَ أَسَاتِذِهِمْ إِلَى سَفَرَةٍ عِلْمِيَّةٍ لِتَهْيِئَةِ
أَبْحَاثٍ عَنِ الْأَسْمَاكِ؛ كَانَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ هَادِتَةً؛ فَجَاءَتْ ظَهَرَ سَحَابٍ فِي السَّمَاءِ؛ ثُمَّ
عَصَفَتْ رِيَا حُ شَدِيدَةٌ وَ صَارَ الْبَحْرُ مَوَاجًا. فَأَصَابَتْ سَفِينَتَهُمْ صَخْرَةً؛ فَخَافُوا؛
السَّفِينَةُ انْكَسَرَتْ قَلِيلًا وَلَكِنَّهَا مَا غَرِقَتْ؛ عِنْدَمَا وَصَلُوا إِلَى جَزِيرَةٍ مَجْهُولَةٍ، فَرِحُوا
كَثِيرًا وَ شَكَرُوا رَبَّهُمْ وَ نَزَلُوا فِيهَا؛ مَضَى يَوْمَانِ؛ فَمَا وَجَدُوا أَحَدًا فِي الْجَزِيرَةِ وَ مَا
جَاءَ أَحَدٌ لِنَجَاتِهِمْ؛ قَالَ لَهُمُ الْأُسْتَاذُ:

« يَا شَبَابُ، عَلَيْكُمْ بِالْمُحَاوَلَةِ. إِسْمَعُوا كَلَامِي وَ اعْمَلُوا بِهِ كَأَنَّهُ مَا حَدَّثَ شَيْءٌ.
عَلَيْكُمْ بِمُواصَلَةِ أَبْحَاثِكُمْ.»

ثُمَّ قَسَمَهُمْ إِلَى أَرْبَعَةِ أَفْرَقَةٍ وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الْأَوَّلِ:

« يَا طُلَّابُ، إِنْحَثُوا عَنْ صَيْدٍ وَ اجْمَعُوا الْحَطَبَ.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الثَّانِي:

« يَا طَالِبَانِ، اجْلِبَا بَعْضَ الْأَشْيَاءِ الصَّرُورِيَّةِ مِنَ السَّفِينَةِ.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الثَّلَاثِ:

« يَا طَالِبَاتُ، أُطْبِخْنَ طَعَامًا.»

وَ قَالَ لِلْفَرِيقِ الرَّابِعِ: « يَا طَالِبَتَانِ، إِنْحَثَا عَنْ مَوَادِّ

غِذَائِيَّةٍ.»

ثُمَّ قَالَ لِلْجَمِيعِ: «إِصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ» مَضَى أُسْبُوعٌ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ
نَزَلَ مَطَرٌ شَدِيدٌ وَ أَصَابَتْ صَاعِقَةٌ سَفِينَتَهُمْ فَاحْتَرَقَتْ.

قَالَ الطُّلَّابُ: «لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِنَا.»

فَقَرَأَ الْأُسْتَاذُ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا﴾.

حَزِنَ الطُّلَّابُ وَ قَالَوا: «فَقَدْنَا سَفِينَتَنَا.»

وَ بَعْدَ آدَاءِ الصَّلَاةِ وَ الدُّعَاءِ صَرَخَ أَحَدُهُمْ بَعْتَةً:

«أَنْظُرُوا يَا زُمَّلَائِي. أَنْظُرْنَ يَا زَمِيلَاتِي. تِلْكَ سَفِينَةٌ حَرَبِيَّةٌ تَقْتَرِبُ مِنَّا.»

السَّفِينَةُ الْحَرَبِيَّةُ افْتَرَبَتْ مِنْهُمْ وَ نَزَلَ مِنْهَا جُنُودٌ.

فَرِحَ الطُّلَّابُ وَ سَأَلُوا الْجُنُودَ:

«كَيْفَ وَجَدْتُمْ مَكَانَنَا؟»

أَجَابَ الْجُنُودُ: «رَأَيْنَا دُخَانًا مِنْ بَعِيدٍ. فَآتَيْنَا

وَ شَاهَدْنَاكُمْ.»

با توجه به متن درس گزینه درست و نادرست را معلوم کنید.

درست نادرست

☒	☐	۱. ذَهَبَ الطُّلَّابُ إِلَى هَذِهِ السَّفَرَةِ لِتَهْيِئَةِ أَبْحَاثٍ عَنِ النَّبَاتِ.
☐	☒	۲. مَا وَجَدَ الطُّلَّابُ إِنْسَانًا غَيْرَهُمْ فِي الْجَزِيرَةِ.
☒	☐	۳. عَشْرَةُ طُلَّابٍ كَانُوا فِي السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ.
☐	☒	۴. كَانَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ هَادِئَةً فِي الْبِدَايَةِ.
☒	☐	۵. وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَةٍ.

فِعْلُ الْأَمْرِ (۲) ← (يا أولادُ، اِفْعَلُوا)، (يا بناتُ، اِفْعَلْنَ)
(يا وِلدانِ، اِفْعَلِ)، (يا بِنْتانِ، اِفْعَلِي)

رَجَاءً، اِنزِلْنَ مِنَ الْحافِلَةِ.

خواهشا، از اتوبوس پیاده شوید.

رَجَاءً، اِنزِلُوا مِنَ الْحافِلَةِ.

خواهشا، از اتوبوس پیاده شوید.

اِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

بدنبال پاسخ در کتاب جستجو کنید.

اِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

بدنبال پاسخ در کتاب جستجو کنید.

در این درس با فعل امر آشنا می‌شوید.
به فرق میان فعل مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را بیاموزید.

فعل امر		فعل مضارع		شخص
انجام دهید.	إفعلوا	انجام می‌دهید.	تَفْعَلُونَ (جمع مذکر مخاطب)	
	إفعلنَ		تَفْعَلْنَ (جمع مؤنث مخاطب)	
	إفعلَا		تَفْعَلَانِ (مثنی مذکر مخاطب) (مثنی مؤنث مخاطب)	

فرق «فعل مضارع» و «فعل امر» را بیابید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَرَحَّمُونَ: رحم می‌کنید	إِرْحَمُوا: رحم کنید	تَضَعْدَنَ: بالا می‌آید	إِصْعَدْنَ: بالا بیایید
تَنْزِلَانِ: پایین می‌آید	انْزِلَا: پایین بیایید	تَقْبَلَانِ: می‌پذیرید	اقْبَلَا: بپذیرید
تَشْكُرُونَ: تشکر می‌کنید	اشْكُرُوا: تشکر کنید	تَرْسُمَنَّ: نقاشی می‌کنید	ارْسُمَنَّ: نقاشی کنید

ترجمه کنید.

نقاشی کن تصویر شهید را

أرْسُمِي صُورَةَ الشَّهِيدِ.

پذیر سخن حق را

اقْبَلِ الْكَلَامَ الْحَقَّ.

سجده کنید برای خدای چروردگار جهانیان

أَسْجُدْ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

بشوید دستهایتان را قبل از نهار

اغْسِلَا أَيْدِيَكُمَا قَبْلَ الْعَدَاءِ.

فرار کنید از همنشین بد

أَهْرَبْنَ مِنْ جَلِيسَاتِ السَّوِّءِ.

ادْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

یاد کنید نعمت خدایا بر خودتان

التَّمارِين

١ التَّمَرِينُ الْأَوَّلُ:

توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

١. بِلادٌ كَبِيرَةٌ جَدًّا فِي شَرْقِ آسِيا.
٢. إِدَامَةُ الْعَمَلِ وَالِاسْتِمْرارُ عَلَيْهِ.
٣. شَيْءٌ صَرورِيٌّ لِلْحِياةِ، نَشْرَبُهُ وَ لا لَوْنَ لَهُ.
٤. يُدْرَسُ فِيها الْأُسْتادُ وَ يَتَخَرَّجُ مِنْها الطُّلابُ.
٥. الَّذِينَ وَصَلوا إِلى سِنِّ الْبُلوغِ وَ لَيْسوا أَطْفالاً.
٦. مَجْموعَةٌ مِنَ الرِّياضِيِّينَ أَوْ جَماعَةٌ مِنَ الرُّملاءِ فِي الْعَمَلِ.

تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان ماهشهر

٢ التَّمَرِينُ الثَّانِي:

جمله های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يا صَدِيقاتي، رَجاءٌ، أُخْرِجَنَّ مِنَ الْمَكْتَبَةِ.

ای دوستان، خواهشا از کتابخانه خارج شوید

يا أَصْدِقاِي، رَجاءٌ، أُخْرِجوا مِنَ الصَّفِّ.

ای دوستان، خواهشا از کلاس خارج شوید

یا صَدِیقَتانِ، اُکْتُبَا جَوَابَ السُّؤَالِینِ.

ای دوستان! بنویسید پاسخ سوالها را

یا صَدِیقانِ، اِحْمِلَا هَذِهِ الْمِنْصَدَةَ.

ای دوستان، این میز را برید

۳ التَّمْرِینُ الثَّلَاثُ:

آیات شریفه زیر را ترجمه سپس فعلهای امر را معلوم کنید.

۱. ﴿رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي﴾ الْقَصَصُ: ۱۶

خدا یا! همانا من به خودم ستم کردم پس ببخش مرا

۲. قَالَ اللَّهُ لِمُوسَىٰ وَ هَارُونَ: ﴿اِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ﴾ طه: ۴۳

گفت خدا به (حضرت) موسی و هارون بروید به سوی فرعون

۳. ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ۱۱۸

خدا یا ببخش و رحم کن و تو بهترین رحم کنندگان هستی

۴. ﴿... اِعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ الْمُؤْمِنُونَ: ۵۱

انجام دهید کار شایسته قطعاً من به آنچه انجام می دهید دانا هستم

۵. ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ﴾ الْبَقَرَة: ۳۴

و هنگامی که گفتیم به فرشتگان سجده کنید به انسان پس سجده کردند جز ابلیس

٤ التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

جمله‌های عربی را به فارسی ترجمه کنید و بنویسید چرا ترجمه فارسی یکی است؟

جمله عربی	ترجمه فارسی	چرا ترجمه یکی است؟
يا طَلَّابُ، اُنظُرُوا إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ. يا طَالِبَاتُ، اُنظُرْنَ إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ.	ای دانش آموزان نگاه کنید به بارش باران ای دانش آموزان نگاه کنید به بارش باران	زیرا در فارسی مذکر و مؤنث یکسان هستند
يا طَالِبَانِ، اِلْبَسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً. يا طَالِبَتَانِ، اِلْبَسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً.	ای دانش آموزان لباس مناسب بپوشید ای دانش آموزان لباس مناسب بپوشید	زیرا در فارسی جمع و مثنی یکسان هستند

تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان ماهشهر

٥ التَّمْرِينُ الْخَامِسُ:

راحمون

هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «دو کلمه اضافه است.»

١. قاطِعُ الرَّجِمِ	●	مَكَانٌ لِلتَّعْلِيمِ الْعَالِي بَعْدَ الْمَدْرَسَةِ.	●
٢. الْمُواصَلَةُ	●	هُوَ الَّذِي لَا يَذْهَبُ لِرِيزَاةِ أَقْرِبَائِهِ.	●
٣. الْجَامِعَةُ	●	الْشَّيْءُ الَّذِي يَصْعَدُ مِنَ النَّارِ.	●
٤. الْحَطَبُ	●	أَخْشَابٌ مُنَاسِبَةٌ لِلاَحْتِرَاقِ.	●
٥. الدُّخَانُ	●	حَلُّ الصَّعَابِ وَ الْمَشْكِلاتِ.	●
٦. الدَّهَابُ	●		
٧. الْفَرَجُ	●		

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

بخوانید و ترجمه کنید.

تهیه کننده: مسعود صیدری گروه عربی شهرستان ماهشهر

۱. لَا عَمَلَ كَالْتَّحْقِيقِ.

هیچ کاری مانند پژوهش نیست

۲. أَلْعِلْمُ أَضْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَالْجَهْلُ أَضْلُ كُلِّ شَرٍّ.

دانش پایه هر خوبی است و نادانی پایه هر شر (بدی)

۳. أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَلَوْ بِالصَّيْنِ؛ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.

طلب کنید دانش را اگرچه در چین باشد؛ زیرا طلب دانش واجب دینی است

۴. خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْعِلْمِ وَشَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْجَهْلِ.

خوبی دنیا و آخرت با دانش و شر (بدی) دنیا و آخرت با نادانی است

۵. لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ وَلَكِنَّ الْعَاقِلَ مَنْ يَعْرِفُ خَيْرَ الشَّرِّينِ.

عاقل کسی نیست که تشخیص دهد خوبی را از شر (بدی) ولی دانا کسی است که بهترین را از میان دو شر تشخیص دهد

جدارُ الصَّيْنِ

۱- الصَّيْنِ: چین

۲- الْحَدِيثُ الثَّلَاثُ وَالرَّابِعُ مِنَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَبَاقِي الْأَحَادِيثِ مِنَ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

۳- خَيْرُ الشَّرِّينِ: بهترین از میان دو شر

با استفاده از نرم‌افزار قرآن یا کتاب «الْمُعْجَمُ الْمُفَهَّرُ لِأَلْفَاظِ الْقُرْآنِ» سه آیه را که حروف اصلی فعل‌های آنها «س م ع»، «خ ر ج» و «ذ ه ب» است بیابید.

الأربعينيات

مَسْجِدُ الْكُوفَةِ وَ مَسْجِدُ السَّهْلَةِ

- مَنْ هُوَ مَسْؤُولُ الْمَوْكِبِ؟
- سَاعِدَكَ اللَّهُ!
- نَعَمْ، نَحْنُ مِنْ إِيْرَانِ.
- حَضَرْنَا لِلْمَرَّةِ الْأُولَى.
- كَيْفَ يُمَكِّنُ الدَّهَابُ إِلَى مَسْجِدِ الْكُوفَةِ؟
- كَمْ الْمَسَافَةُ بَيْنَ مَسْجِدِ الْكُوفَةِ وَ مَسْجِدِ السَّهْلَةِ؟
- أ تَوْجَدُ سَيَّارَاتٌ فِي الطَّرِيقِ حَتَّى نَرْكَبَ؟
- شُكْرًا، زَا حَمَّتُكَ.
- أَبُو قَاسِمٍ.
- حَيَّاكَ اللَّهُ! أ أَنْتُمْ مِنْ إِيْرَانِ؟
- كَمْ مَرَّةً حَضَرْتُمْ فِي مَسِيرَةِ الْأَرْبَعِينَ؟
- ارْكَبُوا تِلْكَ السَّيَّارَاتِ.
- قَرِيبٌ مِنْ كِيلُومَتْرَيْنِ.
- نَعَمْ؛ مَوْجُودَةٌ.
- لَا، لَيْسَتْ زَحْمَةً. بَلْ رَحْمَةً.
- أ تَعْرِفُ أَهْمِيَّةَ زِيَارَةِ الْمَسْجِدَيْنِ؟

- نَعَمْ؛ قَالَ الْإِمَامُ السَّجَّادُ عليه السلام:

مَنْ صَلَّى فِي مَسْجِدِ السَّهْلَةِ رَكَعَتَيْنِ زَادَ اللَّهُ فِي عُمْرِهِ سَنَتَيْنِ.^١
وَ قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ عليه السلام:

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ الْكُوفَةِ تُعَدُّ أَلْفَ صَلَاةٍ فِي غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ.^٢

١- مُسْتَدْرَكُ الْوَسَائِلِ، ج ٣، ص ٤١٧، ح ٣٩٠٦

٢- وَسَائِلُ الشُّبْعَةِ، ج ٣، ص ٥٢٦